

Medborgarförslag om särskilt boende för yngre personer med förvärvade hjärnskador

Förvaltningens förslag till beslut

Arvika kommun tackar för förslagsställarens engagemang och de synpunkter som lämnats i medborgarförslaget.

Medborgarförslag om särskilt boende för yngre personer med förvärvade hjärnskador anses besvarad.

Arvika kommun bedömer att det i nuläget inte finns förutsättningar att etablera ett särskilt boende för målgruppen. Frågan om behovet av anpassade boendeformer, inklusive för personer med förvärvade hjärnskador, ingår dock i en samlad helhetsbedömning av framtida boendelösningar i Arvika kommun.

Sammanfattning av ärendet

Ett medborgarförslag har inkommit där förslagsställarna lyfter behovet av ett särskilt boende i Arvika kommun för yngre personer med förvärvade hjärnskador, exempelvis till följd av stroke, olyckor eller infektioner. I förslaget framhålls att målgruppen idag riskerar att hamna mellan olika verksamheter. Personer som nekas personlig assistans kan i stället erbjudas plats på särskilt boende för äldre eller inom LSS-verksamhet, vilket inte motsvarar deras behov vad gäller ålder, gemenskap och livssituation. Förslagsställarna menar att ett särskilt boende för yngre personer med förvärvade hjärnskador skulle ge bättre förutsättningar för gemenskap, meningsfull vardag och ett mer anpassat stöd från personal med rätt kompetens.

Beslutsunderlag

Förvaltningens tjänsteskrivelse 18 maj 2026

Medborgarförslag från Marie Olsson och Ann-Sofie Ottosson den 16 november 2025

Utredning

Arvika kommun ser att förslaget berör en viktig och aktuell fråga kring hur stöd och boendeinsatser för personer med förvärvade hjärnskador bäst bör utformas. Kommunens bedömning är att hemmiljön i många fall är den viktigaste utgångspunkten för individens livskvalitet och återhämtning, och att stöd i det egna hemmet därför ofta bör prioriteras när det är möjligt. Frågan behöver samtidigt belysas ur ett långsiktigt hållbarhetsperspektiv, där både social och ekonomisk hållbarhet vägs in. Att i första hand möjliggöra kvarboende med rätt stöd kan bidra till ökad självständighet, delaktighet och kontinuitet för individen, vilket är centrala faktorer ur ett socialt hållbarhetsperspektiv.

Ur ett ekonomiskt perspektiv behöver kommunen säkerställa att resurser används effektivt och att insatser dimensioneras utifrån faktiska behov över tid. Särskilda boendeformer för mindre målgrupper innebär ofta höga etablerings- och driftskostnader, vilket behöver vägas mot alternativa lösningar såsom individanpassade insatser i ordinärt boende.

Samtidigt är frågan om hur olika målgruppers behov av boende ska mötas en del av kommunens pågående arbete. Behovet av anpassade boendeformer, inklusive för personer med förvärvade hjärnskador, ingår i en samlad helhetsbedömning av framtida boendelösningar i Arvika kommun.

Bedömning om barns rättigheter

Ärendet bedöms inte påverka barns rättigheter.

Bedömning utifrån hållbarhetsperspektiv

Förslaget bedöms främst påverka den sociala och ekonomiska hållbarheten. Att möjliggöra kvarboende med individanpassat stöd kan stärka självständighet, delaktighet och trygghet för personer med förvärvade hjärnskador, vilket bidrar till social hållbarhet och ökad livskvalitet.

Finansiering och ekonomiska konsekvenser

Ett särskilt boende för yngre personer med förvärvad hjärnskada innebär höga initiala investeringar och relativt höga driftkostnader, särskilt i en mindre kommun med få brukare. Den ekonomiska effektiviteten beror i hög grad på målgruppens storlek, möjlig samverkan med andra kommuner och hur verksamheten organiseras

TJÄNSTESKRIVELSE

3 (3)

Datum

Dnr

2026-05-18

KS/2025:943

Cecilia Fenelius
Vård- och omsorgschef

Beslutet skickas till

Marie Olsson
Ann-Sofie Ottosson

Utskottet vård och omsorg

Paragraf 33

Dnr KS/2025:943

Medborgarförslag om särskilt boende för yngre personer med förvärvade hjärnskador

Utskottet vård och omsorgs förslag till kommunstyrelsen

Arvika kommun tackar för förslagsställarnas engagemang och de synpunkter som lämnats i medborgarförslaget.

Medborgarförslag om särskilt boende för yngre personer med förvärvade hjärnskador anses besvarad.

Arvika kommun bedömer att det i nuläget inte finns förutsättningar att etablera ett särskilt boende för målgruppen. Frågan om behovet av anpassade boendeformer, inklusive för personer med förvärvade hjärnskador, ingår dock i en samlad helhetsbedömning av framtida boendelösningar i Arvika kommun.

Sammanfattning av ärendet

Ett medborgarförslag har inkommit där förslagsställarna lyfter behovet av ett särskilt boende i Arvika kommun för yngre personer med förvärvade hjärnskador, exempelvis till följd av stroke, olyckor eller infektioner. I förslaget framhålls att målgruppen idag riskerar att hamna mellan olika verksamheter. Personer som nekas personlig assistans kan i stället erbjudas plats på särskilt boende för äldre eller inom LSS-verksamhet, vilket inte motsvarar deras behov vad gäller ålder, gemenskap och livssituation. Förslagsställarna menar att ett särskilt boende för yngre personer med förvärvade hjärnskador skulle ge bättre förutsättningar för gemenskap, meningsfull vardag och ett mer anpassat stöd från personal med rätt kompetens.

Beslutsunderlag

Förvaltningens tjänsteskrivelse 18 maj 2026

Kommunfullmäktiges protokoll den 24 november 2025, § 216

Medborgarförslag från Marie Olsson och Ann-Sofie Ottosson den 16 november 2025

Yrkanden

Mona Smedman (C) yrkar att utskottet ska föreslå kommunstyrelsen att:

Arvika kommun tackar för förslagsställarnas engagemang och de synpunkter som lämnats i medborgarförslaget.

Medborgarförslag om särskilt boende för yngre personer med förvärvade hjärnskador anses besvarad.

Utskottet vård och omsorg

Arvika kommun bedömer att det i nuläget inte finns förutsättningar att etablera ett särskilt boende för målgruppen. Frågan om behovet av anpassade boendeformer, inklusive för personer med förvärvade hjärnskador, ingår dock i en samlad helhetsbedömning av framtida boendelösningar i Arvika kommun.

Paragraf 216

Dnr KS/2025:943

Medborgarförslag om särskilt boende för yngre personer med förvärvade hjärnskador, remiss

Kommunfullmäktiges beslut

Medborgarförslaget remitteras till kommunstyrelsen för beredning.

Sammanfattning av ärendet

Marie Olsson inkommer med ett medborgarförslag om att öppna ett särskilt boende för yngre personer med förvärvade hjärnskador.

Beslutsunderlag

Marie Olssons medborgarförslag den 16 november 2025

Lämna medborgarförslag

Ärendenummer
Inskickat

251116-2MBF-WJ10
2025-11-16 07:55

Personuppgifter

Fönamn	Linnea Marie
Efternamn	Olsson
Tilltalsnamn	Marie
Adress	
Postnummer(publiceras ej i kallelser och protokoll)	
Ort	Glava
Telefon (publiceras ej i kallelser och protokoll)	
E-postadress (publiceras ej i kallelser och protokoll)	
Jag är införstådd med att mitt namn kan komma att publiceras på webbplatsen i handlingar som rör medborgarförslaget. De personuppgifter du lämnar till oss behöver vi för att diarieföra och hantera ditt medborgarförslag.	Ja

Förslag

Hej,

Vi vill lämna in ett medborgarförslag som i vårt tycke är en viktig fråga faktiskt.

Vi önskar se ett särskilt boende i vår kommun för yngre personer med förvärvade hjärnskador, såsom stroke, via olycksfall, trauma, infektioner eller dylikt. I nuläget finns inget sådant boende, vad vi vet, i Arvika kommun.

Anledningen är att personerna annars hamnar mellan stolarna, så att säga. De som behöver mycket stöd i vardagen och nekas personlig assistans riskerar att istället hamna på ett LSS-boende för personer med funktionsvariationer eller på ett särskilt boende för äldre, vilket blir mycket nedslående psykiskt.

De passar absolut inte på sådana ställen på grund av den markanta ålderskillnaden för ett särskilt boende för äldre, inga gemensamma intressen, inget nöje att umgås med äldre förmodligen och så vidare. Att hamna på ett LSS-boende blir också fel, och de känner ingen samhörighet med personerna på ett sådant boende.

Beskriv Det bästa alternativet vore då att öppna, som vi tidigare nämnde i detta dokument, ett särskilt boende för ditt yngre med förvärvade hjärnskador. Där åldern är ungefär lika, är det mer troligt att personerna har förslag: gemensamma intressen, känner samhörighet och kan umgås, vilket lyfter vardagen på ett positivt sätt, och där även utbildad personal som arbetar på boendet har kunskap om förvärvade hjärnskador och kan stötta på bästa möjliga sätt.

Tack för att ni tagit er tid att läsa vårt förslag. Vi ser fram emot ert svar och vidare åtgärder.

Med vänliga hälsningar från undersköterskorna,

Marie Olsson Ann-Sofie Ottosson

Glava

Signeringsinformation

Ankomsttid: 2025-11-16 07:55

Signerat av: Linnea Marie Olsson

Signerats med
personnummer:

Utgivare:

Signatur verifierad: 2025-11-16 07:55

Motion - Frukost under lektionstid i grundskolan, Moderaterna

Förvaltningens förslag till beslut

1. Förslag om att undersöka förutsättningar och rutiner för att införa frukost under lektionstid, alternativt att förlänga första rasten så att elever får möjlighet att äta frukost under skoltid i den kommunala grundskolan bifalls.
2. Förslag om att utreda möjligheten att erbjuda frukost till självkostnadspris för elever i grundskolan bifalls.
3. Återrapportering av bifallna förslag i punkt 1 och 2 redovisas till utskottet för Lärande och stöd i oktober 2026.

Sammanfattning av ärendet

Moderaterna har inkommit med en motion gällande frukost under lektionstid i grundskolan. Motionären yrkar att kommunen undersöker förutsättningar och rutiner för att införa frukost under lektionstid, alternativt att förlänga första rasten så att elever får möjlighet att äta frukost under skoltid i den kommunala grundskolan och att kommunen utreder möjligheten att erbjuda frukost till självkostnadspris för elever i grundskolan.

Beslutsunderlag

Förvaltningens tjänsteskrivelse den 4 juni 2026
Motion – Frukost under lektionstid i grundskolan, Moderaterna
Kommunfullmäktiges protokoll den 25 augusti 2025, § 153

Utredning

Möjlighet att äta frukost på skolan finns redan i vissa av Arvika kommuns grundskolor. Hur förutsättningarna ser ut för att eventuellt kunna erbjuda alla grundskolans elever möjlighet att äta frukost på skolan behöver utredas. Forskning

visar att frukost är kopplat till bättre matvanor och positiva skolrelaterade effekter. Om frukost skulle erbjudas i grundskolan skulle det också medföra ekonomiska konsekvenser, vilket gör att frågan behöver utredas för att få bättre förståelse för vad det skulle innebära för Arvika kommuns grundskoleelever, men även för Skola och utbildning som verksamhet.

Bedömning om barns rättigheter

Genomförande av undersökning och utredning utifrån motionens yrkanden bedöms inte påverka barns rättigheter. Barns rättigheter kommer att vara en del av den undersökning och utredning som görs.

Bedömning utifrån hållbarhetsperspektiv

Undersökning och utredning utifrån motionens yrkanden bedöms inte påverka den ekologiska, sociala eller ekonomiska hållbarheten i kommunen.

Finansiering och ekonomiska konsekvenser

Undersökning och utredning utifrån motionens yrkanden bedöms inte få några ekonomiska konsekvenser.

Christian Persman
Skolchef

Beslutet skickas till

Motionären

Utskottet lärande och stöd

Paragraf 72

Dnr KS/2025:654

Motion om frukost under lektionstid i grundskolan, Moderaterna

Utskottet lärande och stöds förslag till kommunstyrelsen

1. Förslag om att undersöka förutsättningar och rutiner för att införa frukost under lektionstid, alternativt att förlänga första rasten så att elever får möjlighet att äta frukost under skoltid i den kommunala grundskolan bifalls.
2. Förslag om att utreda möjligheten att erbjuda frukost till självkostnadspris för elever i grundskolan bifalls.
3. Återrapportering av bifallna förslag i punkt 1 och 2 redovisas till utskottet lärande och stöd i oktober 2026.

Sammanfattning av ärendet

Moderaterna har inkommit med en motion gällande frukost under lektionstid i grundskolan. Motionären yrkar att kommunen undersöker förutsättningar och rutiner för att införa frukost under lektionstid, alternativt att förlänga första rasten så att elever får möjlighet att äta frukost under skoltid i den kommunala grundskolan och att kommunen utreder möjligheten att erbjuda frukost till självkostnadspris för elever i grundskolan.

Beslutsunderlag

Förvaltningens tjänsteskrivelse den 4 juni 2026

Kommunfullmäktiges protokoll den 25 augusti 2025, § 153

Motion om frukost under lektionstid i grundskolan, Moderaterna, den 21 augusti 2025

Yrkanden

Henrik Axelsson (S) yrkar att utskottet ska föreslå kommunstyrelsen att:

1. Förslag om att undersöka förutsättningar och rutiner för att införa frukost under lektionstid, alternativt att förlänga första rasten så att elever får möjlighet att äta frukost under skoltid i den kommunala grundskolan bifalls.
2. Förslag om att utreda möjligheten att erbjuda frukost till självkostnadspris för elever i grundskolan bifalls.
3. Återrapportering av bifallna förslag i punkt 1 och 2 redovisas till utskottet lärande och stöd i oktober 2026.

Börje Wahlund (M) och Ing-Marie Albinsson (M) yrkar bifall till Henrik Axelssons (S) yrkande.

Motion: Frukost under lektionstid i grundskolan

Frukost är dagens viktigaste måltid – men trots detta äter allt färre barn och unga en ordentlig frukost. En växande trend, särskilt bland unga, visar att många hoppar över frukosten. En vanlig förklaring är att man inte har tid eller ork på morgonen.

De två mest grundläggande faktorerna för en fungerande skolmiljö är tillgång till bra mat samt god ventilation. Enligt Livsmedelsverket har skolmåltider stor betydelse för elevernas hälsa, sociala gemenskap, trivsel – och inte minst för deras lärande.

I Japan betraktas skolmåltider som en del av undervisningen. Måltiderna används för att ge kulturella intryck, lära barnen bordsetikett och främja socialisering – allt viktiga delar av lärandet.

Mot denna bakgrund föreslår jag att kommunen inför möjlighet för elever i grundskolan att äta frukost under dagens första lektion. På så sätt kan frukosten få liknande positiva effekter som skollunchen. Ett alternativ är att ge eleverna möjlighet att äta frukost under skoltid, men på dagens första rast, exempelvis genom att förlänga rastens längd.

Eftersom alla barn inte har samma möjlighet att ta med egen frukost – exempelvis på grund av familjens ekonomi eller andra skäl – föreslår jag att kommunen erbjuder färdig frukost till självkostnadspris. Det kan till exempel röra sig om smörgåsar, yoghurt med flingor eller liknande. Detta gör att alla elever får samma förutsättningar att börja dagen mätta.

Förslaget väntas leda till flera positiva effekter:

- Minskad hunger under förmiddagen
- Jämnare näringsintag, vilket minskar trycket på skollunchen
- Minskade kostnader för kommunen i form av mindre matsvinn och lägre lunch konsumtion
- Ökad koncentration och bättre förutsättningar för inläring

Med hänvisning till ovanstående yrkar jag:

1. **Att** undersöka förutsättningar och rutiner för att införa frukost under lektionstid, alternativt att förlänga den första rasten så att elever får möjlighet att äta frukost under skoltid i den kommunala grundskolan.
2. **Att** kommunen utreder möjligheten att erbjuda frukost till självkostnadspris för elever i grundskolan

Alexander Broström, Moderaterna

Paragraf 153

Dnr KS/2025:654

Motion om frukost under lektionstid i grundskolan, Moderaterna, remiss

Kommunfullmäktiges beslut

Motionen remitteras till Kommunstyrelsen för beredning.

Sammanfattning av ärendet

Alexander Broström (M) inkommer med en motion med följande yrkanden:

1. Att undersöka förutsättningar och rutiner för att införa frukost under lektionstid, alternativt att förlänga den första rasten så att elever får möjlighet att äta frukost under skoltid i den kommunala grundskolan.
2. Att kommunen utreder möjligheten att erbjuda frukost till självkostnadspris för elever i grundskolan.

Beslutsunderlag

Alexander Broströms (M) motion den 21 augusti 2025

Motion om att ta våld mot äldre på större allvar, Kristdemokraterna

Förvaltningens förslag till beslut

1. Förslag om en riktad satsning på att informera och utbilda personal i syfte att öka kunskapen om våld mot äldre med återrapportering inom ett år, anses besvarad.
2. Förslag att kommunen gör en riktad satsning på att informera anhöriga om risken med våld mot äldre, anses besvarad.
3. Förslag att all personal som jobbar inom vård och omsorg ska visa registerutdrag enligt de möjligheter som ges med den nya lagen, anses besvarad.
4. Förslag äldre ska erbjudas möjlighet att välja vårdpersonalens kön i samband med intima vårdinsatser, om de så önskar, avslås.

Sammanfattning av ärendet

Inkommen motion till vård o omsorg kring att ta våld mot äldre på större allvar från Catharina Leverström och Andreas Crafoord, Kristdemokraterna.

Motionen lyfter frågan om trygghet, integritet och självbestämmande inom äldreomsorgen. Våld och övergrepp mot äldre är ett dolt och underrapporterat samhällsproblem som kan vara psykiskt, fysiskt, sexuellt, ekonomiskt eller bestå av försummelse och kränkningar. Enligt Jämställdhetsmyndigheten har uppemot 15 procent av personer över 60 år utsatts för våld det senaste året.

För att stärka tryggheten inom vård och omsorg har regeringen infört lagändringar som från den 1 mars 2026 ger kommuner möjlighet att begära utdrag ur belastnings- och misstankeregister vid anställning inom omsorgen. Motionens förslag om möjlighet att påverka vårdpersonalens kön vid intima omsorgsinsatser

bedöms kunna bidra till ökad trygghet, integritet och värdighet för den enskilde samt stärka ett personcentrerat arbetssätt inom omsorgen.

Beslutsunderlag

Förvaltningens tjänsteskrivelse den 27 mars 2026
Motion om att ta våld mot äldre på större allvar, Kristdemokraterna

Utredning

Inkommen motion föreslår Kristdemokraterna i Arvika att:

1. en riktad satsning på att informera och utbilda personal i syfte att öka kunskapen om våld mot äldre genomförs. Detta uppdrag ska återredovisas inom ett år.
2. kommunen gör en riktad satsning på att informera anhöriga om risken med våld mot äldre.
3. all personal som jobbar inom vård och omsorg ska visa registerutdrag enligt de möjligheter som ges med den nya lagen.
4. äldre ska erbjudas möjlighet att välja vårdpersonalens kön i samband med intima vårdinsatser, om de så önskar.

Våld mot äldre är ett allvarligt samhällsproblem och ett viktigt område inom vård och omsorg. Arvika kommun delar motionärernas uppfattning om vikten av att förebygga, upptäcka och hantera våld och övergrepp mot äldre personer.

I den nya socialtjänstlagen (2025:400) anges att socialtjänsten ska inriktas på att enskilda får leva ett värdigt liv och känna välbefinnande (2 kap. 3 §). Verksamheten ska vidare bygga på respekt för den enskildes självbestämmanderätt och integritet (2 kap. 1 §) samt hålla god kvalitet (5 kap. 1 §). Socialtjänsten ska även främja jämställda levnadsvillkor.

Kommunen bedriver redan idag ett aktivt arbete inom området och flera utvecklingsinsatser pågår.

1. Riktad satsning för att öka kunskapen om våld mot äldre

Kommunfullmäktige beslutade hösten 2025 om en kommunövergripande Strategisk plan för våld samt riktlinjen Mäns våld mot kvinnor och våld i nära relationer. Riktlinjen omfattar även våld mot äldre och ger stöd för hur verksamheterna ska arbeta förebyggande och upptäckande. Rutin för våld i nära relation finns för vård och omsorg och har reviderats utifrån kommunövergripande styrdokumentet. Arbetet med våld och övergrepp samt återslagrapportering av genomförda insatser kommer att följas upp i kommande årsberättelser och utvecklas över

tid. Området bedöms vara långsiktigt och kräver fortsatt kompetensutveckling, kunskapshöjande insatser och systematiskt förbättringsarbete inom verksamheten.

2. Information till anhöriga om våld mot äldre

Kommunen arbetar med informations- och stödinsatser riktade till anhöriga och allmänhet för att öka kunskap och medvetenhet kring våld mot äldre. Under vecka 47 genomförs den kommungemensamma satsningen En vecka fri från våld, där årets tema särskilt uppmärksammar våld mot äldre. Satsningen planeras i samverkan mellan flera verksamheter och omfattar informationsinsatser, aktiviteter och föreläsningar riktade både till kommuninvånare och personal. Vård och omsorgs anhörigkonsulenter erbjuder även stöd till anhöriga vid frågor eller oro kring våld och övergrepp samt kan vägleda vidare till rätt stöd och funktion inom kommunen. I samband med årlig kulturmätning och kvalitetsuppföljning kommer uppföljande föreläsning att ske på verksamhetsmöte med alla chefer.

3. Registerutdrag vid anställning inom vård och omsorg

Rekryteringscentrum, Rekoc inhämtar redan idag registerutdrag vid nyanställningar inom vård och omsorg. Med anledning av den nya lagstiftningen som trädde i kraft den 1 mars 2026 pågår arbete med att ta fram kommungemensam riktlinje för hur verksamheterna ska hantera registerutdrag vid rekrytering. Den nya lagstiftningen om registerkontroll inom äldreomsorgen avser i huvudsak personer som erbjuds anställning, uppdrag eller praktik. För redan anställd personal finns i dagsläget inget generellt lagstöd för att kräva nya utdrag ur belastningsregistret. Eventuella frågor om lämplighet eller misstankar om missförhållanden hanteras därför inom ramen för arbetsgivarens ordinarie arbetsrättsliga processer.

4. Möjlighet att önska vårdpersonalens kön vid intima vårdinsatser

Inom vård och omsorg tas idag hänsyn till omsorgstagares önskemål och integritet vid planering av stöd och genomförandeplaner. Det innebär att önskemål om kvinnlig eller manlig personal vid intima vårdinsatser redan idag så långt som möjligt beaktas. Förutsättningarna att fullt ut kunna tillgodose sådana önskemål kan dock variera mellan olika verksamheter och enheter beroende på bemanning, personalsammansättning och verksamhetens organisering. Möjligheterna kan exempelvis skilja sig mellan hemtjänst och särskilt boende.

Frågan är viktig utifrån den enskildes trygghet, integritet och självbestämmande och behöver fortsatt hanteras inom ramen för verksamheternas kvalitets- och planeringsarbete.

Bedömning om barns rättigheter

Ärendet bedöms inte påverka barns rättigheter.

Bedömning utifrån hållbarhetsperspektiv

Arbetet bidrar till social hållbarhet genom att stärka trygghet, rättssäkerhet och respekt för äldres integritet. Genom kunskapshöjning, information till anhöriga och säkra rekryteringsrutiner förebyggs våld och ökar tilliten till omsorgen. Att utgå från individens behov och självbestämmande skapar en trygg och värdig vård över tid.

Finansiering och ekonomiska konsekvenser

Ärendet bedöms inte få några ekonomiska konsekvenser.

Cecilia Fenelius

Vård och omsorgschef

Beslutet skickas till

Motionären

Utskottet vård och omsorg

Paragraf 34

Dnr KS/2026:262

Motion om att ta våld mot äldre på större allvar, Kristdemokraterna

Utskottet vård och omsorgs förslag till kommunstyrelsen

1. Förslag om en riktad satsning på att informera och utbilda personal i syfte att öka kunskapen om våld mot äldre med återrapportering inom ett år, anses besvarad.
2. Förslag att kommunen gör en riktad satsning på att informera anhöriga om risken med våld mot äldre, anses besvarad.
3. Förslag att all personal som jobbar inom vård och omsorg ska visa registerutdrag enligt de möjligheter som ges med den nya lagen, anses besvarad.
4. Förslag äldre ska erbjudas möjlighet att välja vårdpersonalens kön i samband med intima vårdinsatser, om de så önskar, avslås.

Reservationer

Catharina Leverström (KD) och Siv Kjellberg Andersson (SD) reserverar sig mot beslutet.

Sammanfattning av ärendet

Inkommen motion till vård och omsorg kring att ta våld mot äldre på större allvar från Catharina Leverström och Andreas Crafoord, Kristdemokraterna. Motionen lyfter frågan om trygghet, integritet och självbestämmande inom äldreomsorgen. Våld och övergrepp mot äldre är ett dolt och underrapporterat samhällsproblem som kan vara psykiskt, fysiskt, sexuellt, ekonomiskt eller bestå av försummelse och kränkningar. Enligt Jämställdhetsmyndigheten har uppemot 15 procent av personer över 60 år utsatts för våld det senaste året. För att stärka tryggheten inom vård och omsorg har regeringen infört lagändringar som från den 1 mars 2026 ger kommuner möjlighet att begära utdrag ur belastnings- och misstankeregister vid anställning inom omsorgen. Motionens förslag om möjlighet att påverka vårdpersonalens kön vid intima omsorgsinsatser bedöms kunna bidra till ökad trygghet, integritet och värdighet för den enskilde samt stärka ett personcentrerat arbetssätt inom omsorgen.

Beslutsunderlag

Förvaltningens tjänsteskrivelse den 27 mars 2026

Motion om att ta våld mot äldre på större allvar, Kristdemokraterna

Kommunfullmäktiges protokoll 9 mars 2026, § 47

Utskottet vård och omsorg

Yrkanden

Mona Smedman (C) yrkar att utskottet ska föreslå kommunstyrelsen att:

1. Förslag om en riktad satsning på att informera och utbilda personal i syfte att öka kunskapen om våld mot äldre med återrapportering inom ett år, anses besvarad.
2. Förslag att kommunen gör en riktad satsning på att informera anhöriga om risken med våld mot äldre, anses besvarad.
3. Förslag att all personal som jobbar inom vård och omsorg ska visa registerutdrag enligt de möjligheter som ges med den nya lagen, anses besvarad.
4. Förslag äldre ska erbjudas möjlighet att välja vårdpersonalens kön i samband med intima vårdinsatser, om de så önskar, avslås.

Catharina Leverström (KD) yrkar att utskottet ska föreslå kommunstyrelsen att:

1. Förslag om en riktad satsning på att informera och utbilda personal i syfte att öka kunskapen om våld mot äldre med återrapportering inom ett år, anses bifallen.
2. Förslag att kommunen gör en riktad satsning på att informera anhöriga om risken med våld mot äldre, anses bifallen.
3. Förslag att all personal som jobbar inom vård och omsorg ska visa registerutdrag enligt de möjligheter som ges med den nya lagen, anses besvarad.
4. Förslag äldre ska erbjudas möjlighet att välja vårdpersonalens kön i samband med intima vårdinsatser, om de så önskar, anses bifallen.

Siv Kjellberg Andersson (SD) yrkar bifall till Catharina Leverströms (KD) yrkande.

Beslutsgång

Ordföranden ställer förslagen mot varandra och finner att utskottet stödjer Mona Smedmans (C) förslag.

Paragraf 47

Dnr KS/2026:262

Motion om att ta våld mot äldre på större allvar, Kristdemokraterna, remiss

Kommunfullmäktiges beslut

Motionen remitteras till kommunstyrelsen för beredning.

Sammanfattning av ärendet

Catharina Leverström (KD) och Andreas Crafoord (KD) inkommer med en motion med följande förslag:

1. Att en riktad satsning på att informera och utbilda personal i syfte att öka kunskapen om våld mot äldre genomförs. Detta uppdrag ska återredovisas inom ett år.
2. Att kommunen gör en riktad satsning på att informera anhöriga om risken med våld mot äldre.
3. Att all personal som jobbar inom vård och omsorg ska visa registerutdrag enligt de möjligheter som ges med den nya lagen
4. Att äldre ska erbjudas möjlighet att välja vårdpersonalens kön i samband med intima vårdinsatser, om de så önskar.

Beslutsunderlag

Catharina Leverström (KD) och Andreas Crafoords (KD) motion den 9 mars 2026

Ta våld mot äldre på större allvar

Våld mot äldre är ett samhällsproblem som ofta förbises. Psykiska övergrepp mot äldre personer är mest förekommande. Men våldet kan även vara fysiskt, sexuellt, ekonomiskt, försummelse eller olika former av kränkningar.

När äldre utsätts för våld i någon form är det vanligtvis från personer i deras närhet. Det kan vara familjemedlemmar eller vårdgivare inom hemtjänst och olika boenden. Problemet är ofta dolt på grund av skam, rädsla eller beroendeförhållanden. Detta kan göra det extra svårt att upptäcka och rapportera om.

Att våld och sexuella övergrepp förekommer inom hemtjänsten och omsorgerna i vårt land har uppmärksammats i media flera gånger på senare tid men mörkertalet för sexuella övergrepp till exempel våldtäkt är antagligen stort. Det förtjänar också att påminnas om att våld förekommer i många olika former och även män blir utsatta för övergrepp.

I enlighet med många forskningsresultat anges i Jämställdhetsmyndighetens rapport (2024:11) att uppemot 15 procent av alla äldre över 60 år har utsatts för våld de senaste 12 månaderna. Det skulle innebära cirka 300 000 äldre utsatta i Sverige. Bland äldre finns vissa grupper som är särskilt utsatta, till exempel personer med funktionsnedsättning, kognitiv svikt till exempel demenssjukdom och de som lever i missbruksrelationer eller är isolerade.

Jämställdhetsmyndigheten menar att kunskapen om detta är för dålig, både inom äldreomsorgen och hälso- och sjukvården men även hos allmänheten och de som utsätts för våldet. Det finns ingen specifik statistik tillgänglig som visar på hur många personer som straffats för våld mot äldre i Sverige, bland annat på grund av att få fall leder till polisanmälan.

Regeringen har beslutat att kommuner får kräva utdrag ur belastningsregistret och misstankeregistret avseende personer som ska arbeta med äldre personer och vuxna med funktionsnedsättning i hemmet, exempelvis hemtjänstpersonal (prop. 2025/26:61). Lagändringarna trädde i kraft den 1 mars 2026.

Att erbjuda äldre möjlighet att välja vårdpersonalens kön vid intima vårdinsatser är en viktig integritetsfråga och kan bidra till ökad trygghet och värdighet i omsorgen. En sådan möjlighet stärker den enskildes självbestämmande och ligger i linje med kommunens arbete med "Vad är viktigt för dig?", där den äldre personens behov, önskemål och upplevelse av kvalitet i omsorgen ska stå i centrum.

Mot denna bakgrund föreslår Kristdemokraterna i Arvika att:

- en riktad satsning på att informera och utbilda personal i syfte att öka kunskapen om våld mot äldre genomförs. Detta uppdrag ska återredovisas inom ett år.

- kommunen gör en riktad satsning på att informera anhöriga om risken med våld mot äldre.
- all personal som jobbar inom vård och omsorg ska visa registerutdrag enligt de möjligheter som ges med den nya lagen.
- äldre ska erbjudas möjlighet att välja vårdpersonalens kön i samband med intima vårdinsatser, om de så önskar.

Gunnarskog den 8 mars 2026

Catharina Leverström

Andreas Crafoord